

remásás közben sírokra bukkantak. A környékbeli szántásban mintegy 500 m hosszú, 200 m széles, jól eldolgozott, szántott területen néhány szürke, korongolt, szarmata kori oldaltöredéket gyűjtöttünk. A szentesi Koszta József Múzeum adattárának 508-2000. sz. tétele alapján sikerült megállapítanunk, hogy a lelőhely már ismert Felföldi Szabolcs 1999-ben elkészült szakdolgozatából. Annak 79-80. lapján részletesen leírja a szerző a lelőhelyet és az általa végzett terepbejárás során gyűjtött réz-, bronz-, római valamint Árpád-kori felszíni leleteket.

SZABÓ JÁNOS JÓZSEF

336. Szentkirályszabadja, Római katolikus templom (MRT 2. k. 44/2. sz. lh.)

(Veszprém megye) Kö

2000. március 16-17-én sor került a templom D-i oldalán a befalazott középkori bejáratra merőlegesen egy 12,70 m hosszú és 1 m széles kutatóárok kiásására. A kutatás célja: megállapítani, milyen mélységben kezdődnek a középkori sírok, hogy ezeknek elpusztítása nélkül legyen végrehajtható a templom D-i külső oldalának szintsüllyesztése, amelyre az épület falának vizesedése miatt van szükség.

Az árok mélysége, É-i végén (a templom D-i falánál) 1,10 m, D-i külső végén 0,30 m. Földje végig egységes barnás talaj, helyenként másodlagos helyzetű emberi csontvázzal. Az árok É-i végétől kb. 3 m-re D-re, 1 m mélyen elértük az első „in situ” temetkezést – földjéből egy 15. századi denár került elő –, majd az árok D-i részén a további sírokat. Az árkot tovább nem mélyítettük, a sírokat nem bontottuk ki.

Az árokról rajz- és fotó dokumentációt készítettem.

A tervezett munkát megállapodásunk ellenére anélkül végezték el, hogy engem előre értesítettek volna, így nem kísérhettem figyelemmel. Állítások szerint a munkálatoknál sem sírokat, sem egyéb leleteket nem találtak.

RAINER PÁL

337. Szécsény, Városház

(Nógrád megye) Kk, Tő, Ú

A NKÖM Nemzeti Örökség Program '99. pályázat terepmunkája 2000. november 20. és december 8. között zajlott.

A nyertes pályázat célja a szécsényi török kori végvár álló téglafalainak állagmegóvási munkáit megelőző szondázó kutatás volt. A kutatás pillanatnyilag a legveszélyeztetettebb szakaszra irányult. A műemléki nyilvántartásban szereplő és régészetiileg védett területen, a 84. és 76. hrsz. ingatlanok határán álló fal a csapadék, fagy és megtelepedő növényzet károsításának van kitéve. A 2000. november 13-án kelt statikus szakmérnöki vélemény alapján a fal egyes pontjain megjelent nyíló repedések, illetve alulról megindult felszakadások indokolták az alap állapotának vizsgálatát.

Három szondát nyitottunk az érintett falszakasznál. (Kettőt a belső oldalon 2. és 3. árok, egyet a külső falsíknál – 4 árok.) Egy negyedik, kontroll-szondát a 84. hrsz. telek keleti oldalán álló, jobb állapotú falszakasz belső oldalára húztunk – 1. árok. Az 1. árokban a fal alapja a jelenlegi talajszinthez képest 130 cm-nél jelentkezett és 330 cm-ig tartott. Jó megtartású falazat, fehér mészhabarcba rakott andezit törtkőből. A fal belső oldalán egy a falnál korábbi sánc szerkezeti részletei jöttek elő, illetve egy deszkával zsalusan rótt négyszögletes gödör (kút?) részlete. A sánchoz tartozó palánkarók, illetve sáncerősítő rönkök több sorban és több különböző használati szinthez kötöttek kerültek elő. Mivel a szonda mérete a sáncszerkezet felmérésére nem volt alkalmas, igyekeztünk a legkisebb rombolással dolgozni. A kutatást az alapozás állapotára, helyzetére, a közvetlenül hozzá kapcsolódó rétegek tisztítására korlátoztuk. A másik három ároknál is ezt az elvet követtük. Az 1. árokban megállapítható volt, hogy a sánc 16-17. századi, alatta már altalaj következik. A fal alapját a sánc külső derekába ásták bele a még álló palánkon kívül. A szilárd altalajt megkeresve, abba is lealapozva készítették az alapot. A sánc datáló szórványkerámiát és kevés vastárgyat (szeg, csizmapatkó, kés) tartalmazott. A fal építési törmeléke, használati belső járószintje megfogható volt. Felette 18-19. századi épületek alapjai és padlószintjei voltak.

A 2. árkot a veszélyeztetett falszakasz kevésbé pusztult részén jelöltük ki. A téglafal és kőalap váltása itt a jelenlegi talajszinten van. Az árok 160 cm mélységig 20. századi feltöltéssel indult (feltehetően egy alapincézett melléképület helyén kezdtünk kutatni). A 20. századi beásás az eredeti falhoz tartozó feltöltést megsemmisítette, 160 cm-től lefelé egy kettős palánk sáncára bukkantunk. A belső palánksor egyik cölöpje mintavételre alkalmas állapotú kerges tölgy volt, melyből dendrokronológiai vizsgálathoz mintát vettem. A sánc feltöltése sok szerves anyagot tartalmazott. Innen növény-mag-mintát vettem. A feltöltésből előkerült egy teljesen ép fazék (16-17. sz.) és egy orom-kályhacsempe 1532-es évszámmal.

A belső palánksor beásási árkanak szélén, a sánc-töltés aljáról egy három párnafán nyugvó hídlás (gyilokjáró?) részlete került elő. E faszerkezetnek az előkerült palánktól korábbinak kell lennie. Mivel a jó megtartású maradványt teljes kiterjedésében nem tudtuk feltárni, fotózás és rajzolás után visszatemetésre kerül.

A városház alapja e ponton szintén altalajig lemélyített, törtkő, jó minőségű mészhabarcban, alja 280 cm mélyen található.

Felső részén sérült, feltehetően a késői pince használatát következtében. A statikus mérnök helyszíni közlése szerint pillanatnyilag stabil.

A 3. árkot a fal belső oldalán a nyíló repedés körzetében nyitottuk. A falhoz közel szintén belső sáncszerkezet került elő – 3 méterig, 16-17. századi kerámiával datálva. Az árok végén egy 20. századi melléképület téglalap „gangját”, egy 18-19. századi leégett épület agyagpad-